

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 11 grudnia 2023 r.

K-2.431.1.32.2023.10.ARu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Realizacja zadania zleconego z zakresu administracji rządowej określonego w art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Nazwa i adres organu kontrolowanego	Wójt Gminy Ustronie Morskie, zwany dalej <i>Wójtem</i> , ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie.
Osoba pełniąca funkcję Wójta w okresie prowadzenia kontroli oraz w okresie objętym kontrolą	Pani Bernadeta Borkowska
Okres objęty kontrolą	Od 12 marca 2022 r. ¹ do 13 czerwca 2023 r.
Kontrolujący	Pani Monika Leńczuk-Janus – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, <i>kierownik zespołu kontrolnego</i> ; Pani Anna Rusakowicz – starszy inspektor w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Nr 55/23 z dnia 5 czerwca 2023 r.
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	Art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103), zwana dalej <i>ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy</i> lub <i>ustawą</i> .
Kryteria prowadzenia kontroli	legalność, rzetelność
Termin kontroli	14-16 czerwca 2023 r.
Rodzaj i tryb kontroli	planowa, tryb zwykły
Ustalenia kontroli:	<p>Zagadnienia dotyczące obszaru kontroli realizowane były przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim zwanego dalej <i>Kierownikiem GOPS</i> na podstawie zarządzenia Nr 40/2022 Wójta z dnia 25 marca 2022 r. (dowód, akta kontroli str. 48)</p> <p>W oparciu o przesłane przez podmiot kontrolowany do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dane² dotyczące przyjętych wniosków o wypłatę świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy ustalono, że w okresie objętym kontrolą do GOPS wpłynęło 308 wniosków, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozytywnie rozpatrzono – 302 wnioski,

¹ Data wejścia w życie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

² Według stanu na dzień 15 maja 2023 r.

– pozostawiono bez rozpatrzenia – 6 wniosków.

(dowód, akta kontroli str. 14)

Szczegółowej analizie poddano 130 wniosków, których sygnatury ujęte zostały w poniższej tabeli.

Tabela Nr 1

Lp.	Sygnatura sprawy	Lp.	Sygnatura sprawy	Lp.	Sygnatura sprawy
1.	1U/2022	45.	102U/2022	89.	218U/2022
2.	8U/2022	46.	104U/2022	90.	222U/2022
3.	14U/2022	47.	107U/2022	91.	225U/2022
4.	15U/2022	48.	112U/2022	92.	229U/2022
5.	16U/2022	49.	117U/2022	93.	230U/2022
6.	17U/2022	50.	118U/2022	94.	231U/2022
7.	18U/2022	51.	121U/2022	95.	232U/2022
8.	20U/2022	52.	127U/2022	96.	235U/2022
9.	22U/2022	53.	129U/2022	97.	236U/2022
10.	23U/2022	54.	132U/2022	98.	237U/2022
11.	25U/2022	55.	137U/2022	99.	244U/2022
12.	27U/2022	56.	142U/2022	100.	4480/2022
13.	29U/2022	57.	143U/2022	101.	4546/2022
14.	32U/2022	58.	145U/2022**	102.	4547/2022
15.	33U/2022	59.	145U/2022**	103.	4635/2022
16.	35U/2022	60.	148U/2022	104.	4794/2022
17.	37U/2022	61.	150U/2022	105.	5033/2022
18.	39U/2022	62.	151U/2022	106.	5034/2022
19.	43U/2022	63.	152U/2022	107.	5138/2022
20.	44U/2022	64.	153U/2022	108.	U.432.260/2022
21.	45U/2022	65.	154U/2022	109.	U.432.2/2023
22.	46U/2022	66.	156U/2022	110.	U.432.4/2023
23.	47U/2022	67.	161U/2022	111.	U.432/5/2023
24.	48U/2022	68.	162U/2022	112.	U.432/9/2023
25.	49U/2022	69.	163U/2022	113.	U.432.11/2023
26.	50U/2022	70.	165U/2022	114.	U.432.12/2023
27.	54U/2022	71.	166U/2022	115.	U.432.13/2023
28.	58U/2022	72.	168U/2022	116.	U.432.16/2023
29.	59U/2022	73.	171U/2022	117.	U.432.17/2023
30.	62U/2022	74.	172U/2022	118.	U.432.18/2023
31.	63U/2022	75.	174U/2022	119.	U.432.24/2023
32.	65U/2022	76.	177U/2022	120.	U.432.25/2023
33.	67U/2022	77.	184U/2022	121.	U.432.29.2022
34.	71U/2022	78.	186U/2022	122.	U.432.31/2023
35.	74U/2022	79.	187U/2022	123.	U.432.32/2023
36.	81U/2022	80.	188U/2022	124.	U.432.34/2023
37.	84U/2022*	81.	194U/2022	125.	U.432.38/2023
38.	84U/2022*	82.	196U/2022	126.	U.432.41/2023
39.	85U/2022	83.	197U/2022	127.	U.432.43/2023
40.	94U/2022	84.	198U/2022	128.	U.432.47/2023
41.	95U/2022	85.	199U/2022	129.	U.432.48/2023
42.	95U/2022	86.	204U/2022	130.	U.432.49/2023
43.	97U/2022	87.	207U/2022		
44.	101U/2022	88.	212U/2022		

* dwa wnioski złożone przez różnych wnioskodawców o tym samym numerze, których wpływ do GOPS odnotowano odpowiednio 06.06.2022 r. i 08.06.2022 r.

** dwóm różnym wnioskom od tego samego wnioskodawcy, których wpływ odnotowano tego samego dnia, tj. 05.07.2022 r. nadano tę samą sygnaturę. Pierwszy z nich obejmował dwie, drugi sześć, wypełnionych kart dot. różnych obywateli Ukrainy.

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji ustalono, że:

- wnioski o wypłatę świadczeń spełniały wymagania określone w art. 13 ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy oraz rozporządzeniu ws. wzoru wniosku³ i zostały złożone przez podmioty uprawnione do otrzymania świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia;
- świadczenia przyznawane były z tytułu zakwaterowania i wyżywienia na osoby spełniające wymagania określone w art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy;
- w okresie od 24 lutego do 27 maja 2022 r., tj. do dnia wdrożenia rozwiązań technicznych, o którym mowa w Komunikacie Ministra Cyfryzacji (Dz. U. z 2022 r., poz. 1104), podmiot kontrolowany weryfikował datę przekroczenia granicy na podstawie oświadczenia składanego przez wnioskodawcę. Sprawdzenie czy na obywatela Ukrainy nie zostało wypłacone już świadczenie umożliwiające zostało dopiero po wdrożeniu aplikacji „Źródło”;

W piśmie z dnia 23 czerwca 2023 r. Kierownik GOPS wyjaśnił: *Do terminu wdrożenia aplikacji „Źródło”, nie byliśmy w stanie sprawdzić daty przekroczenia granicy. Wnioskodawcy we wniosku poświadczali własnoręcznym podpisem wszystkie dane wskazane we wniosku, w tym również datę zamieszkania (uznawaliśmy, że data zamieszkania jest zbliżona do daty przekroczenia granicy). W momencie udostępnienia aplikacji, wszystkich obywateli weryfikowaliśmy ponownie, niezgodności wyjaśniano z wnioskodawcami, a ewentualne korekty dokonywano w kolejnych wnioskach.*

Co do sprawdzenia czy na obywatela Ukrainy nie zostało już wypłacone świadczenie, to program do obsługi świadczenia daje taką możliwość, weryfikuje dane obywatela (po nr PESEL, nazwisku, imieniu) wskazuje daty i miejsca zamieszkania. Na podstawie tych informacji jest możliwość sprawdzenia, czy świadczenie nie było wypłacone wcześniej innemu świadczeniobiorcy.

(dowód, akta kontroli str. 34-35)

- na mocy § 3 ust. 3 rozporządzenia⁴ upoważnieni pracownicy Urzędu dokonywali weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia;

Kierownik GOPS wskazał, że: *w Gminie Ustronie Morskie, każdy wnioskodawca przy okazji złożenia pierwszego wniosku o świadczenie za zapewnienie wyżywienia i zakwaterowania podlega kontroli. W miejscu zakwaterowania uchodźców były/są prowadzone czynności związane z kontrolą warunków zakwaterowania i wyżywienia, które kończą się sporządzeniem protokołu. Nie odrzucono żadnego wniosku ze względu na złe warunki bytowe, wszyscy wnioskodawcy przyjmujący uchodźców pod swój dach, zapewniali im godne i przyjazne warunki (...) koszty obsługi takiego wniosku wynoszą 32 zł., każdy kolejny koszt obsługi wynosi 16 zł.*

(dowód, akta kontroli str. 34)

- wysokość wypłacanych wnioskodawcom świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, odpowiadała stawce (40 zł) określonej w § 2 ust. 1 rozporządzenia;

- podwyższone do 70 lub 120 zł świadczenie zostało przyznane każdorazowo wnioskodawcom

³ Rozporządzenie MSWiA z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w związku z działaniami wojennymi (Dz.U. z 2022 r., poz. 608 z późn. zm.), zwane dalej *rozporządzeniem ws. wzoru wniosku*.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 1020 z późn. zm. oraz poz. 605 z późn. zm.), zwane dalej *rozporządzeniem*.

wypełniającym dyspozycje § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia. Podmiot kontrolowany na każdy wniosek, na podstawie którego wypłacił podwyższone świadczenie, posiadał pisemną zgodę Wojewody Zachodniopomorskiego; (dowód, akta kontroli str. 49-52)

- podmiot kontrolowany, za pośrednictwem poczty tradycyjnej, każdorazowo przysyłał wnioskodawcy informację o sposobie rozpatrzenia wniesionego wniosku (pozytywnie, bez rozpoznania). Ponadto, w przypadku pozytywnego załatwienia wniosku sporządzał *Informację o przyznaniu świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy*, w razie konieczności uzupełniając ją o stosowne uzasadnienie dot. korekty naliczonych środków;
- wszystkie wnioski rozpatrywane były przez podmiot kontrolowany w terminie określonym w § 3 ust. 2 rozporządzenia;
- w przypadku wniosków, które obejmowały okres dłuższy niż 120 dni spełnione zostały okoliczności wskazane w § 4 rozporządzenia (poza wnioskami ujętym w poz. 84 i 116 w Tabeli Nr 1). GOPS, zgodnie z przypisanymi uprawnieniami ustalał czy zostały spełnione warunki w zakresie możliwości przedłużenia okresu wypłaty świadczenia na podstawie załączonych do wniosków odpowiednich dokumentów.

W toku czynności kontrolnych zwrócono uwagę, że w przypadku kilku wniosków do wypłaty świadczenia uwzględniano dzień, który był jednocześnie dniem złożenia wniosku. Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia: *Świadczenie jest przyznawane na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy, **za okres faktycznego zapewniania, na własny koszt, zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, jednak nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i jest wypłacane z dołu.***

Na powyższą okoliczność Kierownik GOPS oświadczył, że: *W niektórych przypadkach dzień złożenia wniosku pokrywał się z dniem przebywania obywatela Ukrainy u danego wnioskodawcy i był uwzględniany do wypłaty. Wnioskodawcy składając wniosek, byli przekonani, że dana osoba będzie u Niego przebywała co najmniej do kolejnego dnia, więc zaznaczali we wniosku dany dzień a GOPS wypłacał należność. W sytuacji kiedy obywatel Ukrainy zmieniał miejsce zamieszkania, to dzień przeprowadzki był zaliczany na poczet nowego miejsca zakwaterowania.* (dowód, akta kontroli str. 37)

Mając na względzie wniesione wyjaśnienia, jak również konieczność rozpatrywania wniosków i przyznawania świadczeń zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym wyeliminowanie sytuacji gdzie świadczenie zostanie przyznane na osobę przyjętą do zakwaterowania, na którą takie świadczenie już zostało wypłacone innemu wnioskodawcy (o czym mowa w art. 13 ust. 4 pkt 10 ustawy), rekomenduje się nieuwzględnianie do wypłaty świadczenia - dnia, który jest jednocześnie dniem złożenia wniosku. Powyższe, jednoznacznie wskazywało będzie, iż przyznane świadczenie dotyczy okresu, o którym mowa w art. 13 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Niemniej jednak w toku kontroli ustalono, że:

- przy rozpatrywaniu 8 wniosków (Tabela Nr 2), podmiot kontrolowany nie uwzględnił terminów wskazanych w art. 8 ust. 2 ustawy zmieniającej⁵ oraz art. 13 ust. 1e ustawy;
- w przypadku 2 wniosków (poz. 84 i 116 w Tabeli Nr 1), podmiot kontrolowany przedłużył okres

⁵ Ustawa z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1383), zwana *ustawą zmieniającą*.

wypłaty świadczenia dla 2 obywateli Ukrainy niespełniających wymogów § 4 rozporządzenia.

Konsekwencją powyższego było wypłacenie środków w łącznej kwocie 138 500 zł niezgodnie z przepisami ustawy. Środki te podlegają zwrotowi na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego. Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości ujęty został w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

- rozpatrując 8 wniosków (Tabela Nr 2), podmiot kontrolowany nie uwzględnił dopuszczalnych terminów na ich złożenie, które wskazane zostały w art. 8 ust. 2 ustawy zmieniającej oraz art. 13 ust. 1e ustawy.

Tabela Nr 2

Lp	Sygnatura sprawy	Data wpływu wniosku	Okres objęty wnioskiem wskazany w danej karcie osoby przyjętej do zakwaterowania	Okres na jaki przyznano świadczenie niezgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy zmieniającej / liczba dni	Okres na jaki przyznano świadczenie niezgodnie z art. 13 ust. 1e ustawy / liczba dni	Liczba dni ogółem, za które przyznano świadczenie niezgodnie z przepisami / stawka za osobodzień w zł
1.	162U/2022	01.08.2022	A. 23.04-06.07.2022 B. 23.04-18.05.2022	A. 23.04-30.06.2022/ 69 B. 23.04-16.05.2022/ 24	nd.	93 / 40 zł
2.	163U/2022	05.08.2022	A. 16.06-31.08.2022* B. 16.06-31.08.2022*	A. 16.06-30.06.2022/ 15 B. 16.06-30.06.2022/ 15	nd.	30 / 40 zł
3.	166U/2022	08.08.2022	A. 12.06-01.08.2022 B. 12.06-02.07.2022 C. 12.06-02.07.2022	A.12.06-30.06.2022 / 19 B.12.06-30.06.2022 / 19 C.12.06-30.06.2022 / 19	A. nd B.01.07-2.07.2022/ 2 C. 01.07-2.07.2022/ 2	61 / 40 zł
4.	168U/2022	10.08.2022	A. 06.05-10.08.2022 A. 06.05-10.08.2022 B. 08.03-16.04.2022 C. 08.03-16.04.2022 Ć. 28.02-27.06.2022 D. 28.02-27.06.2022 E. 10.03-28.04.2022 E. 10.03-28.04.2022 G. 10.03-28.04.2022 H. 15.03-12.07.2022 I. 15.03-12.07.2022 J. 08.03-04.04.2022 K. 08.03-04.04.2022 L. 08.03-04.04.2022 Ł. 11.03-03.04.2022 M. 11.03-03.04.2022 N. 14.03-04.04.2022 Ń. 14.03-04.04.2022 O. 14.03-04.04.2022 Ó. 12.03-09.07.2022 P. 12.03-09.07.2022 R. 01.03-03.04.2022 S. 01.03-03.04.2022 T. 01.03-03.04.2022 U. 01.03-03.04.2022 W. 16.03-13.07.2022 Z. 16.03-13.07.2022 Ż. 16.03-13.07.2022	A. 06.05-30.06.2022/ 56 A. 06.05-30.06.2022/ 56 B. 08.03-16.04.2022/ 40 C. 08.03-16.04.2022/ 40 Ć. 28.02-26.06.2022/ 119 D. 28.02-26.06.2022/ 119 E. 10.03-28.04.2022/ 50 E. 10.03-28.04.2022/ 50 G. 10.03-28.04.2022/ 50 H. 15.03-30.06.2022/ 108 I. 15.03-30.06.2022/ 108 J. 08.03-04.04.2022/ 28 K. 08.03-04.04.2022/ 28 L. 08.03-04.04.2022/ 28 Ł. 11.03-03.04.2022/ 24 M. 11.03-03.04.2022/ 24 N. 14.03-04.04.2022/ 22 Ń. 14.03-04.04.2022/ 22 O. 14.03-04.04.2022/ 22 Ó. 12.03-30.06.2022/ 111 P. 12.03-30.06.2022/ 111 R. 01.03-03.04.2022/ 34 S. 01.03-03.04.2022/ 34 T. 01.03-03.04.2022/ 34 U. 01.03-03.04.2022/ 34 W. 16.03-30.06.2022/ 107 Z. 16.03-30.06.2022/ 107 Ż. 16.03-30.06.2022/ 107	A. nd A. nd B. nd C. nd Ć. nd D. nd E. nd E. nd G. nd H. nd I. nd J. nd K. nd L. nd Ł. nd M. nd N. nd Ń. nd O. nd Ó. 01.07-03.07.2022/ 3 P. 01.07-03.07.2022/ 3 R. nd S. nd T. nd U. nd W. nd Z. nd Ż. nd	1679 / 40 zł
5.	174U/2022	17.08.2022	A. 28.03-25.07.2022 B. 28.03-25.07.2022 C. 27.02-13.04.2022 D. 28.03-25.07.2022 E. 28.03-25.07.2022 F. 08.03-05.07.2022 G. 08.03-05.07.2022 H. 08.03-05.07.2022 I. 13.03-20.06.2022 J. 13.03-10.07.2022	A. 28.03-26.06.2022/ 91 B. 28.03-26.06.2022/ 91 C. 27.02-13.04.2022/ 46 D. 28.03-26.06.2022/ 91 E. 28.03-26.06.2022/ 91 F. 08.03-30.06.2022/ 115 G. 08.03-30.06.2022/ 115 H. 08.03-30.06.2022/ 115 I. 13.03-20.06.2022/ 100 J. 13.03-30.06.2022/ 110	A. nd B. nd C. nd D. nd E. nd F. 01.07-05.07.2022/ 5 G. 01.07-05.07.2022/ 5 H. 01.07-05.07.2022/ 5 I. nd J. 01.07-08.07.2022/ 8	988 / 40 zł

6.	177U/2022	22.08.2022	A. 28.06-22.08.2022 B. 28.06-22.08.2022 C. 28.06-22.08.2022 D. 28.06-22.08.2022	A. 28.06-30.06.2022/ 3 B. 28.06-30.06.2022/ 3 C. 28.06-30.06.2022/ 3 D. 28.06-30.06.2022/ 3	nd.	12 / 40 zł
7.	187U/2022	02.09.2022	A. 03.06-07.07.2022 B. 03.06-19.07.2022	A. 3.06-30.06.2022 / 28 B. 3.06-30.06.2022 / 28	A.01.07-7.07.2022 / 7 B.01.07-19.07.2022 /19	82 / 70 zł
8.	197U/2022	14.09.2022	A. 30.04-11.09.2022	A. 30.04-30.06.2022/ 62	nd.	62 / 40 zł
Wysokość środków ogółem wypłaconych niezgodnie z ustawą						122 740 zł

*organ kontrolowany uznał okres do wypłaty świadczenia jedynie do dnia złożenia wniosku, tj. 5 sierpnia 2023 r.

Pismem z dnia 23 czerwca 2023 r. Kierownik GOPS wyjaśnił: *Pracownicy, którzy zajmowali się weryfikacją wniosku, błędnie zinterpretowali art. 8 ustawy. Podczas weryfikacji wniosku brano było pod uwagę, czy obywatel Ukrainy na dzień złożenia wniosku nadal zamieszkuje u wnioskodawcy.*

(dowód, akta kontroli str. 36, 37-38, 53-203)

Zgodnie z art. 8 ust. 2 oraz 3 ustawy zmieniającej: *Wniosek o świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, obejmujący okres, w którym zapewniano zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy⁶, składa się w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. Wnioski złożone z uchybieniem terminów, o których mowa w ust. 1 i 2, pozostawia się bez rozpoznania.*

Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 1e oraz 1f ustawy⁷: *Wniosek o świadczenie pieniężne składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem. Wniosek o świadczenie pieniężne złożony z uchybieniem terminu, o którym mowa w ust. 1e, pozostawia się bez rozpoznania.*

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że środki w kwocie 122 740 zł zostały wypłacone niezgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 2 ustawy zmieniającej oraz art. 13 ust. 1e ustawy. Powyższa kwota podlega zwrotowi na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego.

– w przypadku 2 wniosków (poz. 84 i 116 w Tabeli Nr 1), podmiot kontrolowany przedłużył okres wypłaty świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla 2 obywateli Ukrainy niespełniających wymogów § 4 rozporządzenia.

(dowód, akta kontroli str. 204-229)

Ww. wnioski o przedłużenie świadczenia pieniężnego złożone zostały przez tego samego wnioskodawcę za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla 3 osób: osoby niepełnosprawnej (ukończone 60 lat), opiekuna oraz jego małoletniego dziecka. Podmiot kontrolowany w oparciu o § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia⁸ przyznał i wypłacił świadczenie.

Niemniej w toku kontroli ustalono, że w aktach ww. spraw brak jest dokumentów warunkujących przyznanie świadczenia⁹, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 lub 2 rozporządzenia, tj.:

- orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558); lub
- dokumentu potwierdzającego I lub II stopień niepełnosprawności wydanego w ramach ukraińskiego

⁶ Ustawa weszła w życie 1 lipca 2022 r.

⁷ Przepis został wprowadzony przez art. 1 pkt 13 ustawy zmieniającej z datą obowiązywania od 1 lipca 2022 r.

⁸ Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia świadczenie przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób.

⁹ Do wniosku załączono: 1. ksero legitymacji żony, opiekuna dzieci zmarłego obywatela spośród kategorii pierwszej, zgon którego związany jest z katastrofą czarnobylską; 2. oświadczenie opiekuna; 3. ksero potwierdzenia wypłaty 20 zł z bankomatu; 4. ksero wniosku do banku (brak tłumaczenia z j. ukraińskiego na j. polski); 5. ksero zaświadczenia lekarza rodzinnego w Ustroniu Morskim; 6. ksero skierowania do poradni neurologicznej wystawione przez lekarza w Ustroniu Morskim; 7. ksero wyników badań (brak tłumaczenia z j. ukraińskiego na j. polski); 8. notatki służbowe z dn. 20.06 oraz 19.07.2023 r.

(dowód, akta kontroli str. 39-42f, 215-216)

systemu orzekania o niepełnosprawności.

W związku z powyższym, w ocenie kontrolujących brak było przesłanek do przyznania świadczenia pieniężnego na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia dla opiekuna oraz jego małoletniego dziecka (2 osoby).

W omawianej sytuacji wnioski winny być rozpatrzone pozytywnie na rzecz 1 osoby w oparciu o § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, zgodnie z którym gmina może przedłużyć świadczenie obywatelowi Ukrainy, który ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni).

Należy uznać, że środki w kwocie 15 760 zł¹⁰ zostały wypłacone niezgodnie z dyspozycją § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia. Powyższa kwota podlega zwrotowi na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego.

Wyjaśniając przyczynę powyższych nieprawidłowości Kierownik GOPS oświadczył, że *realizacja zadania wynikająca z art. 13 ustawy (...) wiązała się z wieloma problemami przede wszystkim natury formalno-prawnej. Wynikało to przede wszystkim z ogólnikowości zapisów ww. ustawy, jak również rozporządzenia (...). Zarówno ww. ustawa, jak i rozporządzenie przyznają organom wykonawczym gmin możliwość przyznania świadczenia pieniężnego wnioskodawcy, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Jednocześnie ustawodawca wskazał, że w ww. sprawach nie wydaje się decyzji administracyjnych oraz nie stosuje się przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego. Powyższe powodowało, że powstawało wiele wątpliwości w zakresie postępowania przy rozpatrywaniu wniosków. Poza tym, było to nowe zadanie i nie jedyne, które spadło na Nas w związku z napływem uchodźców z Ukrainy, mimo to każdy wniosek rozpatrujemy z należytą starannością i uwagą starając się nie utrudniać wnioskodawcom ubiegania się o należne im świadczenie.*

(dowód, akta kontroli str. 38)

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Pismem z dnia 23 czerwca 2023 r. Kierownik GOPS złożył wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą. (dowód, akta kontroli str. 33-47)
Ocena obszaru kontroli	Pozytywna z nieprawidłowościami
Wpis do książki kontroli	Nr 2/2023
Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania	W ocenie zespołu kontrolującego organ podjął skuteczne działania mające na celu realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej określonego w art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Zadanie związane z przyjmowaniem wniosków, przyznawaniem i weryfikacją świadczeń pieniężnych na zakwaterowanie i wyżywienie było co do zasady realizowane prawidłowo. Należy przy tym podkreślić, że ilość zrealizowanych przez podmiot kontrolowany wniosków (308) nie odzwierciedla nakładu pracy włożonego w celu ich rozpatrzenia, ponieważ większość wniosków zawierała po kilkadziesiąt kart osób przyjętych do

¹⁰ Wartość nienależnie wypłaconych środków w wysokości 15 760 zł dotyczy:

- wniosku poz. 84 w Tabeli Nr 1: 2 osoby (opiekun oraz małoletnie dziecko) x 60 dni (12.07 – 9.09.2022 r.) x 40 zł = 4 800zł, oraz

- wniosku poz. 116 w Tabeli Nr 1: 2 osoby (opiekun oraz małoletnie dziecko) x 137 dni (10.09.2022 r. – 24.01.2023 r.) x 40 zł = 10 960 zł.

	<p>zakwaterowania i każdą z tych kart należało dokładnie przeanalizować oraz sprawdzić.</p> <p>Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości wynikają, zarówno w ocenie kontrolujących jak i podmiotu kontrolowanego, z dynamicznie zmieniających się uregulowań prawnych w kontrolowanym obszarze oraz dużej ilości wniosków składanych i weryfikowanych w tym czasie.</p>
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> – przyznawać świadczenie na wnioski złożone w terminach określonych w obowiązujących przepisach prawa, – przedłużać okres wypłaty świadczenia na czas dłuższy niż 120 dni, wyłącznie w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy spełniającemu wymogi § 4 rozporządzenia. <p>Środki w łącznej kwocie 138 500 zł, które zostały wypłacone niezgodnie z przepisami ustawy podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia na rachunek bankowy Wojewody Zachodniopomorskiego do obsługi Funduszu Pomocy prowadzony przez NBP O/Sz-n:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nr 07 1010 1599 0056 3013 9130 1000; ➤ tytuł zwrotu: Środki z 2022 r., zad. 1.5 Fundusz Pomocy art. 13 – wypłata świadczeń pieniężnych z tyt. Zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.
Pouczenie	<ul style="list-style-type: none"> – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, – o podjętych działaniach, mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p style="text-align: center;">z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p style="text-align: center;"><i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI</p>